

Prof. J. Nathans

Het MAB vóór 50 jaar

januari 1934

In 1909 werd dr. J. G. Ch. Volmer tot buitengewoon hoogleraar in de bedrijfsleer en het boekhouden aan de Technische Hogeschool te Delft benoemd. Deze benoeming was voor ons land een novum en een symptoom zowel van de wassende betekenis van het beroep van accountant in de maatschappij als van het ontwakend besef dat ook de technisch geschoolde, die het bedrijfsleven moet gaan dienen, 'enig begrip van de economie van het bedrijf niet kan ontberen'. Januari, de maand van het 25-jarig jubileum zijnde, geeft de redactie gelegenheid in het voorliggende nummer aan Volmer aandacht te besteden maar in maart zullen wij nog meer over hem horen.

In de spaarzaam in gebruik zijnde rubriek 'Lastige gevallen' komt eindelijk weer eens een probleem aan de orde. Enkele accountants gaan een dispuut aan met betrekking tot het al dan niet juist zijn van de opvattingen van een trustee. Deze rekent al wat minder aan rente en aflossing doorbetaald moet worden aan obligatiehouders dan ontvangen wordt van de Vennootschap-schuldenares tot zijn jaarwinst; een surplus op zijn jaarlijkse ontvangsten lijkt wel gewaarborgd te zijn tot aan het einde van de trustovereenkomst. Het zal in de loop van het jaar blijken dat dit vrij eenvoudige geval veel pennen in beroering kan brengen.

Ch. Hageman bespreekt een onderwerp uit 'The Accountant' dat betrekking heeft op accountancy en psychologie; daarin staat te lezen dat 'Accountancy een beroep is dat voor vele ouders een grote aantrekkingskracht bezit, daar men meent, dat men op deze wijze een behoorlijk inkomen kan verdienen. Tevens biedt het beroep een goede sociale positie. Men heeft echter slechts een vaag idee, waaruit de werkzaamheden van de accountant bestaan. De zoon, die in vele gevallen er niet veel meer vanaf weet dan zijn ouders, begint te studeren en eerst bij het werk in de praktijk ondervindt hij zijn eerste teleurstelling'. De schrijver, die een psycholoog van professie blijkt te zijn, keert zich ook tegen het laten verrichten van routinewerk dat, nuttig uit het oogpunt van discipline, de kans herbergt dat alle initiatief en aspiratie gedood wordt. Het grote verschil dat gaat ontstaan tussen theorie en praktijk is fnuikend omdat dat er toe kan leiden dat later door de assistent een op papier logisch lijkende administratie wordt opgezet terwijl

in de praktijk blijkt dat de verantwoordelijkheid geheel op verkeerde schouders werd gelegd. Soms wordt teveel gewicht gehecht aan de betrouwbaarheid van een bepaalde schakel in de keten.

Onder de pakkende titel 'The Rivals', een titel die een van de vele T.V.-litanieën niet zou misstaan, wordt in 'The Accountants Journal, New-Zealand' beweerd dat de accountants zullen eindigen met praktisch niets van alles te weten, zulks in tegenstelling tot de bankiers die juist op praktisch alles van niets zullen uitkomen.

Weer zo'n onderwerp dat een hele tijd sluimert om dan plotseling allerwegen in de belangstelling terug te komen. In Engeland blijkt dat in 1934 weer eens het vraagstuk van de accountant en de reclame te zijn. Zo blijkt het in dit januari-nummer dat men het in het algemeen wel juist acht dat individuele advertenties uit den boze zijn maar de vraag wordt wél gesteld waarom de beroepsvereniging geen reclame zou mogen maken; de Londense effectenbeurs en het Britse gouvernement trachten per slot van rekening óók door advertenties de aandacht te trekken. Een beroep op het 'Institute' om een algemene reclamecampagne op te zetten heeft echter geen gevolg gehad; de Council meent dat wanneer de reclameboodschap te algemeen wordt geformuleerd men de kans loopt de cliënten te drijven naar hen wier opvattingen juist tegengesteld zijn aan het publieke belang. Zou echter het doel van de werkzaamheden der leden nauwkeuriger worden omschreven dan loopt men het gevaar dat de overige verenigingen ook advertenties gaan plaatsen. Niet alleen zal het publiek dan ervaren hoe verdeeld de accountants tegenover elkander staan maar er wordt zodoende bovendien een nieuwe slagboom opgericht op de weg die naar een eventueel samengaan van de leidende verenigingen voert. Hoe ver zo'n samengaan ook verwijderd mag zijn, het blijft toch steeds het ideaal waar naar gestreefd wordt. In de loop van het jaar druppelen ook een aantal overzeese meningsuitingen het MAB binnen.

De accountantsbemoeyenis bepaalt zich tegenwoordig niet alleen meer tot ordening van, en een verslag over, cijfers van een afgelopen periode. Het verslag moet en dat niet het minst, gericht zijn op het verstrekken van gegevens voor de naaste toekomst. Dit geschiedt aan de hand van de verkregen cijfers. Met andere woorden begroting en begrotingscontrole. Aldus L. W. Robson in 'The Accountant' van 20 mei 1933, zo leert ons een item uit het repertorium van tijdschriftliteratuur.